

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้ต่อสาเหตุที่ทำให้เกิดความเครียดในงานของพยาบาลในระหว่างกระบวนการพัฒนาและรับรองคุณภาพโรงพยาบาล ในสังกัดสำนักงานการแพทย์ กรุงเทพมหานคร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้แก่ พยาบาลวิชาชีพและพยาบาลเทคนิคที่ปฏิบัติงานในฝ่ายการพยาบาลโรงพยาบาลขนาด 30-120 เตียง สังกัดสำนักงานการแพทย์ กรุงเทพมหานคร 4 โรงพยาบาล ได้แก่ โรงพยาบาลหลวงพ่อทวีศักดิ์ฯ โรงพยาบาลลาดกระบัง โรงพยาบาลหนองจอก และโรงพยาบาลราชพิพัฒน์ ที่ไม่อยู่ในระหว่างการลาศึกษาต่อ ลาฝึกอบรมหรือลาคลอด จำนวนทั้งหมด 267 คน

ตารางที่ 1

จำนวนประชากรจำแนกตามโรงพยาบาล

โรงพยาบาล	พยาบาลวิชาชีพ	พยาบาลเทคนิค
หลวงพ่อทวีศักดิ์ฯ	71	1
หนองจอก	62	3
ลาดกระบัง	64	5
ราชพิพัฒน์	59	2
รวม	256	11

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน หน่วยงาน ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการดำเนินงานพัฒนาและรับรองคุณภาพโรงพยาบาล จำนวน 9 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามการรับรู้ต่อสาเหตุความเครียดในงานของพยาบาลในระหว่างกระบวนการพัฒนาและรับรองคุณภาพ ที่ผู้วิจัยดัดแปลงจากแบบสอบถามสาเหตุที่ก่อให้เกิดความเครียดในงานของ วิลเลอร์ และ ไรดิง (Wheeler & Riding, 1995) และการทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยคำถาม 29 ข้อ แบ่งเป็น 5 ด้านคือ

1. ด้านภาระงานและความกดดันด้านระยะเวลา	7	ข้อ
2. ด้านสัมพันธภาพที่ไม่ดีระหว่างผู้ร่วมงาน	8	ข้อ
3. ด้านความกดดันจากผู้ป่วยหรือผู้รับบริการ	5	ข้อ
4. ด้านปัญหาเกี่ยวกับองค์กรและการจัดการ	6	ข้อ
5. ด้านประเด็นด้านหน้าที่การงาน	3	ข้อ

ลักษณะแบบสอบถามเป็นคำถามปลายปิด ซึ่งมีคำตอบเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 4 อันดับดังนี้

มากที่สุด	4	หมายถึง	รับรู้ว่าคุณภาพหรือกิจกรรมนั้นเป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดความเครียดในงานมากที่สุด
มาก	3	หมายถึง	รับรู้ว่าคุณภาพหรือกิจกรรมนั้นเป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดความเครียดในงานมาก
ปานกลาง	2	หมายถึง	รับรู้ว่าคุณภาพหรือกิจกรรมนั้นเป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดความเครียดในงานปานกลาง
น้อย	1	หมายถึง	รับรู้ว่าคุณภาพหรือกิจกรรมนั้นเป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดความเครียดในงานน้อย

การแปลผลคะแนนแบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ การรับรู้ต่อสาเหตุที่ทำให้เกิดความเครียดในงานในระดับสูงมาก สูง ปานกลาง และต่ำ โดยใช้คะแนนมาตรฐานตามกลุ่มแนวคิดของเบสต์ (Best, 1997) โดยใช้ค่าคะแนนสูงสุดลบด้วยคะแนนต่ำสุด และนำมาหารด้วยระดับการวัดที่ต้องการ

$$\text{สูตร} \quad \text{คะแนนในชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{ระดับการวัด}} = \frac{4-1}{4} = 0.75$$

ดังนั้น จะได้เกณฑ์ค่าเฉลี่ยดังนี้

ช่วงคะแนน	ความหมาย
1-1.75	มีการรับรู้ต่อสาเหตุที่ทำให้เกิดความเครียดในงานในระดับต่ำ
1.76-2.50	มีการรับรู้ต่อสาเหตุที่ทำให้เกิดความเครียดในงานในระดับปานกลาง
2.51-3.25	มีการรับรู้ต่อสาเหตุที่ทำให้เกิดความเครียดในงานในระดับสูง
3.26-4.00	มีการรับรู้ต่อสาเหตุที่ทำให้เกิดความเครียดในงานในระดับสูงมาก

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือไปหาความตรงและความเชื่อมั่นของเครื่องมือดังนี้

1. การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (content validity) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามการรับรู้ต่อสาเหตุที่ทำให้เกิดความเครียดในงานของพยาบาล ในระหว่างกระบวนการพัฒนาและรับรองคุณภาพโรงพยาบาล ที่ผู้วิจัยดัดแปลงจากแบบสอบถามความเครียดในงานของ วิลเลอร์ และ ไรดิง (Wheeler & Riding, 1995) ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ซึ่งประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการพยาบาลจำนวน 2 ท่าน ด้านการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวชจำนวน 1 ท่าน พยาบาลที่รับผิดชอบงานพัฒนาและรับรองคุณภาพจำนวน 2 ท่าน คำนวณหาค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา (content validity index [CVI]) เท่ากับ .84

2. การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับพยาบาล วิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล ที่มีการดำเนินงานด้านการพัฒนาคุณภาพเช่นเดียวกับกลุ่มประชากร จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาความเชื่อมั่นโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .83 ค่าความเชื่อมั่นด้านภาระงานที่มากเกินไปและความกดดันด้านระยะเวลา ด้านสัมพันธภาพที่ไม่ดีระหว่างผู้ร่วมงาน ด้านปัจจัยเกี่ยวกับองค์กรและการจัดการ ด้านความกดดันจากผู้ป่วย หรือ ผู้รับบริการ และประเด็นด้านหน้าที่การงาน เท่ากับ .71, .70, .92, .73 และ .82 ตามลำดับ

การพิทักษ์สิทธิ

ผู้วิจัยแนบหนังสือชี้แจงการพิทักษ์สิทธิ เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามทราบถึงการพิทักษ์สิทธิในการตอบแบบสอบถาม โดยผู้ตอบมีสิทธิ์เลือกในการเข้าร่วมการวิจัยและสามารถขอออกจากการวิจัย โดยไม่บอกเหตุผลใดๆ ก่อนที่จะสิ้นสุดการศึกษา มีเอกสิทธิ์ในการให้ข้อมูล ได้รับการพิทักษ์สิทธิ ไม่เปิดเผยข้อมูลให้เกิดความเสียหายต่อผู้ตอบแบบสอบถามทั้งในหน้าที่การงานและเรื่องส่วนตัว การนำเสนอข้อมูลจะนำเสนอในภาพรวมเท่านั้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การทำวิจัยครั้งนี้ผู้ดำเนินการวิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือผ่านคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ถึงผู้อำนวยการสำนักการแพทย์กรุงเทพมหานคร เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยทำเรื่องขออนุญาตต่อคณะกรรมการพิจารณาและควบคุมการวิจัยในคนของกรุงเทพมหานคร
3. เมื่อหัวข้อการวิจัยผ่านการอนุมัติจากคณะกรรมการพิจารณาและควบคุมการวิจัยในคนของกรุงเทพมหานครแล้วผู้วิจัยพบหัวหน้าพยาบาลของแต่ละโรงพยาบาลเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัยพร้อมขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถามให้จำนวนทั้งหมด 267 ฉบับ ประกอบด้วย โรงพยาบาลหลวงพ่อทวีศักดิ์ฯ 72 ฉบับ โรงพยาบาลหนองจอก 65 ฉบับ โรงพยาบาลลาดกระบัง 69 ฉบับ และโรงพยาบาลราชพิพัฒน์ 61 ฉบับ พร้อมกันนั้นผู้วิจัยได้แนบจดหมายแนะนำตัวและขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
4. เมื่อครบ 2 สัปดาห์หลังจากแจกแบบสอบถาม ได้รับแบบสอบถามคืนทั้งหมดจำนวน 212 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 79.5

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ตามลำดับดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคล วิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. ข้อมูลการรับรู้ต่อสาเหตุที่ทำให้เกิดความเครียดในงานวิเคราะห์โดยใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved